

T Á J É K O Z T A T Ó

a munkaerőpiac főbb folyamatairól az észak-magyarországi régióban 2009. október

A régióban 4,9 ezer új álláshelyet jelentettek be a munkáltatók októberben.

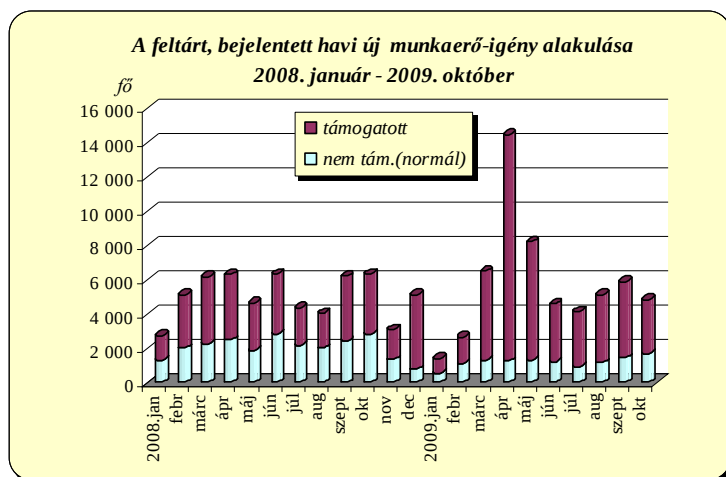
Az augusztusi és szeptemberi növekedés után október hónapban csökkent az előző hónaphoz képest a munkaügyi kirendeltségekre bejelentett álláshelyek száma. Október hónap folyamán 4.864 új álláshelyet jelentettek be a munkáltatók, 1.052-vel (17,8%-kal) kevesebbet, mint az előző hónapban. A szeptember hónap végén még be nem töltött 3.587 álláshellyel együtt összesen 8 451 fő iránti kereslet volt nyilvántartva kirendeltségeinken. Az előző év azonos időszakához képest továbbra is nagymértékű (23,2%-os) elmaradás mutatkozik az új munkaerő igények számát tekintve.

A támogatáshoz nem kötött új létszámgigény októberben 1.674 fő alkalmazására irányult, 15%-kal (221 fővel) haladta meg a szeptemberi keresletet, míg a 12 hónappal korábbitól továbbra is jelentősen (41%-kal, 1.147 fővel) kevesebb volt.

A nem támogatott álláshelyek száma Nógrád megyében 30%-kal, Heves megyében 37%-kal esett vissza az előző hónaphoz viszonyítva, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében viszont 472-ről 1048-ra emelkedett. A növekmény két, villamos gép és műszergyártás ágazatban tevékenykedő cégnek köszönhető, az általuk gyártósori összeszerelő állások az összes nem támogatott álláshely 35%-át tették ki.

A havi új munkaerő-igények kétharmadát a támogatási igénnyel társuló állásajánlatok jelentették, 3.190 főnek kínálva ezzel elhelyezkedést. A különféle közfoglalkoztatási munkalehetőségek időszakos csökkenése következtében a múlt havinál 28,5%-kal, 1.273 fővel kevesebb támogatott foglalkoztatási lehetőség állt e hónapban az álláskereső rendelkezésére. Ezzel együtt a támogatott, álláshelyek közel fele (48%) most is a települési önkormányzatok által szervezett, a közcélú foglalkoztatás keretében biztosított, többnyire egyszerű, szakképzettséget nem igénylő fizikai munkalehetőséget jelentett. Ezek háromnegyedét Borsodban, 15%-át Nógrádban és 10%-át Heves megyében regisztrálták kirendeltségeink.

A többi támogatott állásajánlat közül további 500 (16%) jelentett közösségi jellegű munkalehetőséget, a bér-, illetve bérköltség támogatási igénnyel társult 1.150 állás (36%) pedig az álláskereső gazdasági szférába való elhelyezkedését tudta biztosítani.

A havi új állásajánlatok összességét (támogatott, nem támogatott együtt) tekintve, a munkaerőigények 44%-a (2.132 fő) *szakképzetlen segédmunkás* munkakörre vonatkozott, s döntő részben a közösségi munkák igényét fedték le. Az állásbejelentések 21%-a *betanított jellegű munkát* (gépkézelők, összeszerelők) igényelt, és összesen 1.031 fő foglalkoztatására irányult. A *szakképzett dolgozók* iránti 1.014 fős (szintén 21%) kereslet régiókban leggyakrabban kereskedelmi eladó (212 fő), fémmegmunkáló (75 fő), gépszerelő, -javító (74 fő), kőműves (51 fő), ács-állványozó (32 fő), villanszerelő (32 fő), sütő-, tésztaipari munkás, pék (23 fő), szakács (36 fő), felszolgáló (26 fő), postai kézbesítő (38 fő), vagyonőr (28 fő) szakmákban képzettek foglalkoztatására irányul. A *szellemi munkakör* betöltésére szóló mintegy 687 (14%) ajánlatból a leggyakrabban keresett foglalkozások: irodai, adminisztrátor, írnok (77 fő), szociális gondozó, ápoló (48 fő), gyermek és ifjúsági felügyelő (22 fő) pénzügyi ügyintéző (28 fő), igazgatási ügyintéző (22 fő), kereskedelmi ügyintéző (21 fő), üzletkötő (23 fő), általános iskolai tanár és tanító (23 fő). A 17 mérnök állás több mint fele gépész szakirány iránti igényt jelenített meg.

A régióban 7,9 ezer álláskereső jutott munkához októberben.

A hónap folyamán lezárt közvetítési adatok szerint **a nyilvántartott álláskeresők közül 7 935-en tudtak munkát vállalni (a havi érintett létszám 6,7%-a), 11%-kal kevesebben, mint egy hónappal ezelőtt.** Az elhelyezkedettek közül 4,1 ezren támogatással (a legtöbben, 2,3 ezren közcélú foglalkoztatás keretében, 400-an közhasznú munkára, 1,3 ezer fő bértámogatás, járulékkedvezmény, utazási költség támogatása révén) jutottak munkához, míg támogatás nélkül a kirendeltség közvetítésével, vagy önállóan talált munkahelyet további 3,8 ezer álláskereső.

Észak-Magyarországon - az országoshoz hasonlóan - hónapok óta stagnál a nyilvántartott álláskeresők létszáma.

Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint **országosan a nyilvántartott álláskeresők száma 2009. október végén 569,7 ezer fő volt,** mely az előző hónaphoz képest csekély mértékű, 0,6%-os (3,3 ezer fős), az előző év azonos időszakához viszonyítva pedig 34,2%-os (145,0 ezer fős) emelkedést mutatott.

Országosan az álláskeresők száma júliustól kismértékben emelkedik, mely főként a pályakezdők - az év más hónapjaiban szokásostól - intenzívebb beáramlásának a következménye. Az októberi záró-létszámban tapasztalt növekedés mögött azonban már a pályakezdő álláskeresők számának 2,4 ezer fős csökkenése és a nem pályakezdők 5,7 ezres emelkedése áll. Az ország hét régiója közül hatban több álláskeresőt tartottak nyilván a munkaügyi kirendeltségek, mint egy hónappal korábban. A növekedés üteme négy régióban 1% alatt maradt, Közép-Magyarországon 2,7%, Dél-Alföldön 1,7% volt. A kivételt képező Nyugat-Dunántúlon viszont 2,0%-os csökkenés ment végbe.

**Főbb munkaerő-piaci adatok az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ
nyilvántartása szerint a régióban**

2009. október

Megnevezés	2009. október	Változás		
		az előző hónaphoz képest		az előző év azonos hónapjához képest
	fő	fő	%	%
Regisztrált álláskeresők száma, fő	107 861	350	0,3	18,6
Nyilvántartott álláskeresők aránya, %*	20,9	-	0,1	3,5
Közülük:				
pályakezdő	12 188	-707	-5,5	15,3
25 évesnél fiatalabb	19 150	-676	-3,4	17,8
50 évesnél idősebb	17 859	168	0,9	21,5
férfi	58 353	661	1,1	19,4
nő	49 508	-311	-0,6	17,7
fizikai foglalkozású (volt)	92 411	1 073	1,2	16,5
szellemi foglalkozású (volt)	15 450	-723	-4,5	33,0
alacsony iskolai végzettségű	47 277	1 007	2,2	5,0
középfokú végzettségű	56 786	-452	-0,8	31,4
diplomás	3 798	-205	-5,1	42,9
tartósan munkanélküli**	33 309	446	1,4	-12,8
álláskeresői támogatásra jogosult***	28 117	776	2,8	55,9
rendelkezésre állási támogatásra (RÁT-ra) jogosult****	40 355	873	2,2	-4,2
Nyilvántartásba belépő	11 473	-872	-7,1	12,2
első ízben belépő	899	-324	-26,5	13,2
Nyilvántartásból kikerülő	11 123	-806	-6,8	9,0
Havi összes bejelentett munkaerő-kereslet	8 451	-1 147	-12,0	-13,7
a hónap folyamán bejelentett	4 864	-1 052	-17,8	-23,2

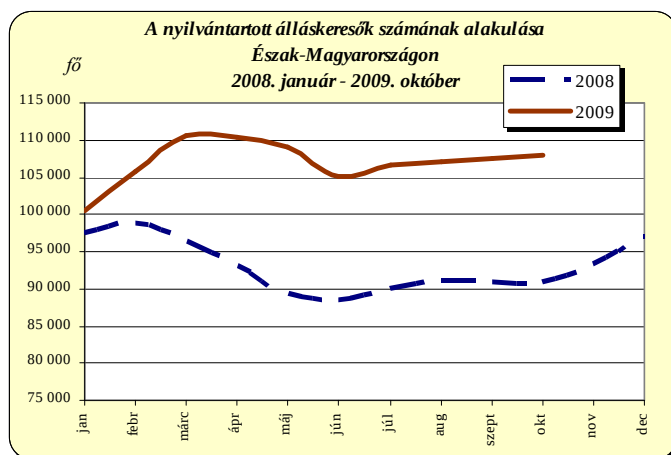
*A munkanélküliségi arány a nyilvántartott álláskeresők gazdaságilag aktív népességen belüli aránya. A megyei és a régiós arányokat a gazdaságilag aktív népesség 2008. év eleji létszámával (Borsod: 294,4 ezer fő, Heves: 132,4 ezer fő, Nógrád: 89,7 ezer fő, illetve a régió: 516,5 ezer fő) számítottuk. A változás százalékpontban értendő.

** Legalább egy éve minden hónapban szerepeltek a regisztrált álláskeresők között.

*** Álláskeresői (vállalkozói) járadékra, vagy álláskeresői segélyre jogosultak zárónapi számát tartalmazza.

****Az 1993. évi III. törvény, 35-37.§-ában foglaltak alapján a települési önkormányzatok által megállapított ellátásban részesülők közül regisztrált álláskereső.

Az észak-magyarországi régióban 2009. október végén 107,9 ezer regisztrált álláskereső keresett munkát kirendeltségeink segítségével, létszámuk a szeptember végi 107,5 ezer főhöz képest 0,3%-kal, 350 fővel emelkedett. Az előző év azonos hónapjához viszonyított létszámtöbblet újra bővült a régióban, 18,3%-ról 18,6%-ra, (16,6 ezer főről 16,9 ezer főre), de változatlanul jelentősen alatta maradt az országos létszám emelkedési ütemnek (34,2%).

Az álláskeresők utóbbi hónapokban alig változó hó végi létszámát most is élénk munkaerő-piaci mozgások alakították. Az októberi pár száz fős emelkedést - szemben a nyári hónapokkal - már nem a pályakezdők beáramlása határozta meg, sokkal inkább a nem pályakezdő álláskeresők - zömében közfoglalkoztatással összefüggő - intenzív be- és kiáramlása.

A régió községeinek többségét októberben a nyilvántartott álláskeresők számának stagnálása jellemezte, éves szinten viszont eltérő intenzitással nőtt a regisztráltak száma.

A régión belül **Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 68,4 ezer főt, Hevesben 21,0 ezer főt, míg Nógrád megyében 18,4 ezer főt tartottak álláskeresőként nyilván 2009. október végén a munkaügyi kirendeltségek.**

A létszámváltozás a leghátrányosabb helyzetű térségekben elsősorban a közfoglalkoztatásban zajló létszámcserekkel, míg az ipari körzetekben inkább a gazdasági válság nyomán elbocsátott alkalmazottak kirendeltségeinken való jelentkezésével függ össze.

A nyilvántartott álláskeresők száma és változása

Megnevezés	A nyilvántartott álláskeresők				
	száma 2009. október 20-án	számának változása az előző hónaphoz képest		számának változása az előző évhez képest	
	fő	fő	%	fő	%
B-A-Z. megye	68 437	281	0,4	9 338	15,8
Heves megye	20 992	270	1,3	4 887	30,3
Nógrád megye	18 432	-201	-1,1	2 722	17,3
Észak-Magyarország	107 861	350	0,3	16 947	18,6
Magyarország	569 650	3 303	0,6	145 046	34,2

Éves összehasonlításban a létszámemelkedés mértéke a válság kialakulása óta Hevesben volt a legnagyobb, 30%-ot tett ki, ami csaknem kétszerese a Borsodban (16%) és Nógrádban (17%) tapasztaltnak. A régió szinte valamennyi munkaügyi körzetében egy év alatt kisebb-nagyobb mértékben emelkedett a regisztráltak létszáma. **A növekedés mértéke régiókban is a recesszióval inkább érintett, kedvezőbb munkaerő-piaci helyzetű területeken volt nagyobb**, itt (Tiszaújváros, Eger, Gyöngyös, Hatvan, Pásztó, Rétság községe) a 35-60%-ot is elérte. Csökkenés, vagy stagnálás figyelhető meg ugyanakkor a gazdaságilag fejletlenebb térségekben, ahol a közfoglalkoztatás kiterjedése a tavalyi évhez képest jelentősen bővítette a foglalkoztatási lehetőségeket (pl. Encs, Tokaj, Mezőcsát Sátorajújhely és Heves községe).

A nyilvántartott álláskeresők gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya Észak-Magyarországon 20,9% volt október végén, ami az országos átlagot (12,9%) továbbra is jelentős mértékben meghaladta.

Régióink hátrányos munkaerő-piaci helyzete a válsággal jobban sújtott Közép-Magyarországon és a Dunántúl régióiban bekövetkezett visszaesés ellenére továbbra is megmaradt, Borsod-Abaúj-Zemplén megye hosszú ideje a második, Nógrád megye pedig a harmadik legmagasabb mutatóval rendelkezik a megyék rangsorában, de a Heves megyei arány is 3%-ponttal magasabb az országos átlagnál.

A nyilvántartott álláskeresők aránya a gazdaságilag aktív népességben belül (%)

Borsod-A.-Z. megye	Heves megye	Nógrád megye	Észak-Magyarország	Országosan
23,2	15,9	20,5	20,9	12,9

A nyilvántartott álláskeresők létszáma alapján számított munkanélküliségi arányt tekintve az egyes körzetek közti területi különbségek továbbra is jelentősek még úgy is, hogy a recesszió a kedvezőbb munkaerő-piaci helyzetűeket érintette inkább, s így ezen térségek helyzetének romlása miatt némiképp mérséklődött korábbi relatív előnyük. Így a korábbiakhoz hasonlóan az októberi mutató is a hatvani és a gyöngyösi körzetben volt a legalacsonyabb, 12,0%, illetve 13,5%, de 4-5 százalékponttal magasabb, mint a tavalyi év azonos időszakában kimutatott arány. A borsodi körzetek nagy részében és több nógrádi körzetben, valamint a hevesi kistérségben is ennek többszörösét teszi ki ugyanez a mérőszám.

Az álláskeresők összetétele több szempontból jelentős változásokat mutat. Változatlanul több a férfi az álláskeresők között (54%), mint a nő, s hosszabb ideje megfigyelt tendencia az is, hogy a korösszetétel kissé az idősebbek felé tolódik. Októberben a 25 éven aluliak aránya 17,8%, a tavalyival megegyező, az 50 éves és idősebbeké 18,4%-ról 18,9 %-ra nőtt egy év alatt. Az összes álláskereső 43,8%-a (47,3 ezer fő) legfeljebb 8 általános iskolai végzettségű. Arányuk jelentősen, 5,7%-ponttal csökkent az „Út a munkához” programba bevontak nagy száma miatt. A téli hónapokban, a közösségi foglalkoztatás holt idényében azonban ismét közelítheti az 50%-ot arányuk, és meghaladhatja az 50 ezer főt számuk. **Az év folyamán legnagyobb mértékben a középfokú végzettségű álláskeresők száma emelkedett** a régióban, közülük október végén 56,8 ezer főt (az összes álláskereső 52,7%-a) tartottak nyilván kirendeltségeink, 31%-kal (13,6 ezer fővel) többet, mint egy éve. A válság kedvezőtlen munkaerő-piaci hatása e területen súlyosabban jelentkezett, mivel az elbocsátások a szakképzett munkaerő által betöltött munkahelyeket érintették legnagyobb számban. A diplomás álláskeresők száma még nagyobb arányban 43%-kal nőtt 1 év alatt, de az összes álláskeresőnek így is csak 3,5%-át képviselik.

A pályakezdő álláskeresők száma októberben 700 fővel csökkent

Országosan a nyilvántartott **pályakezdő** álláskeresők száma **2009. október végén 55,7 ezer fő** volt, mely az előző hónaphoz képest kisebb ütemű, 4,1%-os (2,4 ezer fős) csökkenést mutatott. Az előző év azonos időszakához viszonyítva az év folyamán egyre nagyobb létszámkülönbség volt mérhető, mely ebben a hónapban az idei legmagasabb értéket, 29,8%-os, 12,8 ezer fős létszámtöbbletet jelentett.

Az országban nyilvántartott **pályakezdő álláskeresők 22%-a, 12.188 fő Észak-Magyarországon keres állást.** Októberben az oktatási intézményt elhagyó és munkát kereső fiatalok közül már kevesebben jelentkeztek kirendeltségeinken, mint szeptemberben. Ebben a hónapban 372 fiatal először, 1.023 pályakezdő fiatal pedig ismételten kérte regisztrációba vételét (szeptemberben 686-an, illetve 1 234-en regisztráltatták magukat).

A legtöbb pályakezdő álláskeresőt a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei kirendeltségek tartják nyilván, 8.060 főt (az összes borsod megyei álláskereső 11,8%-a), míg Heves megyében 2.125 főt (10,1%), Nógrádban pedig 2.003 főt (10,9%) regisztráltunk október végén.

A régióban a nyilvántartásba belépők, illetve onnan kikerülők számának egyenlege októberben a már 707 fős (5,5%-os) csökkenést mutatott. A régiót alkotó megyéket tekintve, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 5,3%-kal (450 fővel), Hevesben 2,3%-kal (51 fővel), Nógrád megyében pedig 9,3%-kal (206 fővel) kevesebb pályakezdő álláskereső keres most állást kirendeltségeink segítségével, mint szeptember végén.

Januárt kivéve 2009 folyamán az egy évvel korábbi állapothoz képest minden hónapban több pályakezdő álláskeresőt tartott nyilván szervezetünk, így október végén 15,3%-kal, 1,6 ezer fővel többet. Területi megoszlását tekintve az egy év alatt végbement emelkedés Heves megyében volt a legintenzívebb, 23,8%-os, ettől kevésbé növekedett Nógrád és B.-A.-Z. megyében (10,9%, ill. 14,4%-kal).

A regisztrált pályakezdők összes álláskeresőkön belüli részaránya a régióban – a korábbi hónapok nagyobb beáramlásával összefüggésben – még mindig magasabb az éves átlagnál, 11,3%-ot tett ki, országosan ugyanez az arány alacsonyabb, 9,8% volt.

Észak-Magyarországon az október végén nyilvántartott pályakezdő álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetétele a múlt hónaphoz képest csak kevésbé változott, de az év nagy részében jellemző összetételtől eltért. Ebben a hónapban is az éves átlagnál (46%) több pályakezdő nő szerepelt nyilvántartásban (47%). A korosztályokat tekintve a pályakezdők nagyobb hányada 20-24 éves (69%), mint átlagosan (68%), összefüggésben a III. negyedévben nagy tömegben beáramlók korösszetételével. A legfeljebb 8 általánost végzetek részaránya ilyenkor kisebb (42% szemben az átlagos 46%-os aránnyal), míg a főiskolai, vagy egyetemi diplomát szerzett fiataloké 6,4%-os aránya meghaladja az éves szinten jellemző 5%-os részesedést.

Egy év alatt a pályakezdő álláskeresők összetétele - hasonlóan az álláskeresői kör egészében tapasztalt változásokhoz - módosult. 2009. október végén az egy évvel korábbi állapothoz viszonyítva a fiatalok között magasabb a férfiak (52%-ról 53%-ra nőtt), a 20-24 évesek (66%-ról 69%-ra nőtt), és a középfokú végzettséggel rendelkezők (47%-ról 51%-ra nőtt) aránya, a legfeljebb 8 általánost végzeteké pedig csökkent (48%-ról 42%-ra).

A kiterjedt közcélú foglalkoztatás eredményeként egy év alatt 13%-kal mérséklődött a tartósan álláskeresők száma a régióban.

A tartósan regisztrált ügyfelek éven belüli számában megfigyelhető csökkenés október hónapban már nem folytatódott, a legalább egy éve folyamatosan regisztrált álláskeresők száma 446 fővel, (1,4%-kal) nőtt. A hosszú ideje állástalan ügyfelek számának év folyamán bekövetkezett csökkenését a közfoglalkoztatás kiszélesítése, az „Út a munkához” program végrehajtása eredményezte. Ennek köszönhetően **a 2009. október végén régióinkban nyilvántartott 33,3 ezer tartós álláskereső létszám 12,8%-kal, 4,9 ezer fővel kevesebb az egy évvel korábbi létszámnál.** Az összes regisztrált álláskeresőn belüli arányuk a hónap végén a régióban 30,9%-ot tett ki, ugyanez az arány 2008. októberben 42,0% volt.

A szervezetünk által folyósított **álláskeresői ellátásokra** (álláskeresők járadéka, segélye, vállalkozói járadék) október végén 28.117 fő volt jogosult, számuk az egy évvel korábbit – döntően a válság nyomán állásukat veszítők beáramlása következtében - 56%-kal meghaladja, s részaránya is ennek megfelelően a tavalyi 20%-ról 26%-ra emelkedett.

A **rendelkezésre állási támogatásra** jogosultak közül október végén 40.355 fő, mint regisztrált álláskereső szerepelt kirendeltségeink nyilvántartásában. Számuk az előző hónaphoz képest 2,2%-kal (873 fővel) nőtt, az egy évvel korábbihoz (az akkori szabályok szerint megállapított rendszeres szociális segélyben részesülők számához) viszonyítva viszont 4,2%-kal (1,8 ezer fővel) csökkent. Létszámarányuk a tavalyi októberi 47%-ról idén 37%-ra mérséklődött.

Októberben 50 alkalmazott csoportos létszámcsökkentés keretében történő elbocsátásáról értesítették központunkat

2009. október hónapban csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó döntést követően egy bejelentés érkezett 50 főt érintően, az Egri Kirendeltség körzetéből. Egy növénytermesztéssel foglalkozó cég felszámolásra került, és a felszámoló valamennyi alkalmazott (többségében segéd- és betanított munkás) munkaviszonyát megszüntette a hónap folyamán.

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ területéről a **2009. I-X. hónapjában** összesen **65 munkáltatótól érkezett 3.916 főre** vonatkozó nevesített csoportos létszámleépítés bejelentés. Az áthúzódó hatások figyelembevételével az időszakra tervezett leépítések 4.060 főt érintenek.

A csoportos létszámleépítések során munkájukat elveszítők közül 2.122 fő (54%) Borsod, 1.208 fő (31%) Heves és 586 fő (15%) Nógrád megyében dolgozott. Kistérségi szinten a miskolci (1.492 fő), az egri (508 fő) és a hatvani (413 fő) körzet munkáltatói döntöttek a legnagyobb tömegű munkavállalót érintő leépítésről.

Ágazati megoszlását tekintve az összes leépítés 67%-át (2.643 fő munkaviszonyának felmondása) a feldolgozó-iparban tevékenykedő vállalkozások (nagy részben fémmegmunkálás gép- és járműipar) hajtották végre, és ennek 50%-áról már az I. negyedévben döntöttek. A feldolgozó-ipar mellett a szállítás, posta, távközlés (461 fő) és a mezőgazdaság (293 fő) ágazat munkáltatói döntöttek a legnagyobb létszámot érintő csoportos leépítésről.

Miskolc, 2009. november 13.